

Nr 352

Av herr **Geijer, Lennart**, i anledning av *Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Utbildning av lärare vid yrkesundervisningen.*

I statsverkspropositionen 8:de huvudtiteln har föreslagits

a) att bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda erforderlig föreskrift och vidta övriga åtgärder för anordnande från och med vårterminen 1962 av utbildning av gymnasieingenjörer till lärare vid tekniska läroverk,

b) att till utbildningen av lärare vid yrkesundervisningen för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av kronor 3 420 000.

Genom den starka utbyggnaden av de tekniska gymnasierna kommer behovet av lärare i framför allt tekniska ämnen att öka synnerligen kraftigt, och då redan nu brist på sådana lärare föreligger är det väsentligt att kraftiga åtgärder vidtas för att häva den påvisade bristen.

Som ett led i detta arbete har överstyrelsen för yrkesutbildning föreslagit en tvåårig lärarutbildning för ca 80 kvalificerade gymnasieingenjörer. För att det skall bli möjligt att till den föreslagna utbildningen rekrytera kvalificerade elever finner överstyrelsen det nödvändigt att dessa får ersättning under studietiden. Enligt överstyrelsens mening bör till eleverna utgå en månadslön av 1 300 kronor.

I detta förslag har departementschefen instämt och anser det nödvändigt att det under utbildningstiden utgår ersättning, som åtminstone till väsentlig del kan kompensera det inkomstbortfall som blir följderna av att vederbörande elev lämnar en avlönad anställning.

Enligt förslaget skall under hela utbildningstiden utgå en ersättning av 650 kronor per månad. Därutöver skall högst 650 kronor per månad utgå som lån, vilket under studietiden är ränte- och amorteringsfritt, och detta lån skall, om låntagaren efter utbildningstidens slut har heltidsanställning som lärare vid tekniskt läroverk, avskrivas med 1/5 för varje tjänstgöringsår. Den som ej uppfyller dessa fordringar blir återbetalningsskyldig för den ej avskrivna delen av lånet.

Det kan förutsättas att den som ger sig in på denna utbildning har för avsikt att efter avslutad kurs ta anställning som lärare. I sådant fall kan den föreslagna låneformen ej vara till hinder för vederbörande, under förutsättning att han är lämplig som lärare och därigenom kan göra avsedda insatser. Är det däremot så, att någon söker sig till denna utbildning i akt och me-

ning att förbättra sina kunskaper och därmed kunna erhålla bättre anställning, bör denne i så fall naturligtvis bli återbetalningsskyldig.

Därutöver kan det finnas ytterligare en kategori, nämligen den som visserligen har för avsikt att ta lärartjänst efter utbildningens slut men som efter viss lärarverksamhet finner att han ej är lämpad därför. Sådan erfarenhet kan utan tvekan erhållas redan efter ett års tjänst som lärare, och då bör han ha fri valmöjlighet. Det kan knappast ligga i skolans intresse att lärare, som kommer till slutsatsen att de ej är lämpade att undervisa, genom skuldförbindelse kvarhållas vid lärartjänsten under längre tid. Det måste i ett sådant fall vara till fördel för såväl skolan som samhället i sin helhet att ingenjören snarast kan återgå till en verksamhet där hans tekniska kunskaper bättre kommer till sin rätt. Några ekonomiska hinder för ett rationellt utnyttjande av det tekniska kunnandet bör därför ej resas.

Under hänvisning till vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen vid behandling av frågan om anslag till anordnande av tvåårig utbildning av gymnasiingenjörer till lärare vid tekniska läroverk måtte besluta att bestämmelserna angående lån till deltagarna i utbildningen ändras så, att den som efter ett års lärartjänst finner att han vill återgå till annan verksamhet får hela lånebeloppet avskrivet.

Stockholm den 26 januari 1962

Lennart Geijer